

CARTEA –IZVOR DE CUNOAȘTERE PENTRU VARIEȘENI

Înv. Sonia Zappl

Atenția acordată cărților de către locuitorii comunei Variaș o demonstrează însemnările întâlnite pe paginile îngălbenite ale unor cărți foarte vechi, cum ar fi : „Această carte a fost citită de ... în Variaș, la anul.... „,

Prima „Srpska čitaonica” (loc pentru lectură, club al cititorilor) din Variaș a fost înființată în anul 1904. Fondatorii ei au fost Aleksandar Gruiči și Iovan Jupunski. Acest loc pentru lectură își avea sediul în localul lui Dimitrie Peiči până în anul 1946. Clubul cititorilor era abonat la diverse ziare și reviste, de exemplu : „Politica”, „Vreme”, „Pravda”, „Universul”, „Brankovo kolo”, iar mai târziu „Temišvarski vestnik” și ziarul timișorean „Dreptatea”.

Fond de carte : 400

Membrii : 56

Președinte : Mișa Luchin din 1904 până în 1906

Dușan Luchin din 1906 până în 1946

Al doilea club al cititorilor era numit „Srpska kasina”. A luat ființă în 1928. Avea sediul în localul lui Dobromir Laza din 1928 până în 1934, apoi în localul lui Miloș Rosici din 1934 până în 1946. Cititorii erau abonați la următoarele ziare și reviste : „Jež”, „Ošišani Jež”, „Politica”, „Vreme”, „Pravda”, „Universul”, „Brankovo kolo” iar mai târziu „Temišvarski vestnik” și „Pravda”.

Fond de carte: 500

Președinți: Jivko Marin din 1928 până în 1938

Iașa Peici din 1938 până în 1946

Vicepreședinte: Giura Stochici

Secretar: Milorad Marici

Casier: Mia Spasoiev

Bibliotecar: Dobromir Luchin

Consiliul de administrație: Milan Peici, Ravosie Acimov, Ivan Arsin, Laza Spasoiev, Dușan Ilin, Liubko Pavlišan

Membrii de rezervă ai consiliului de administrație: Kuzman Marici, Dušan Stepanov și Milivoi Milin.

Al treilea club al cititorilor nu avea un nume. A fost fondat în 1925 de către Partidul Național Țărănesc. Avea 34 de membrii, sediul în casa lui Sreda Radici (1925-1926), apoi în casa lui Iulka Teodorovici (1926-1934) și în casa lui Ioța Lazin (1935-1945).

Fond de carte: 200

Președinți: Marinko Moisići (1925-1927)

Rada Remin (1927-1931)

Steva Moisići (1931-1938)

Stefa Mateievici (1938-1945)

Al patrulea club al cititorilor era „Srpska zanatlijska čitaonica” (Clubul cititorilor meșteșugari). A fost fondată în 21 mai 1936 de către meșteșugarii sârbi din Variaș. Sediul se afla în localul lui Veliko Solmošan (1936) apoi în localul lui Jiva Erdelian (1937-1939), Milan Marinkovici (1940-1941), Toșa Rosici (1941) și Marinko Erdelian (1940-1941).

În timpul celui de al II-lea război mondial acest club își încetează activitatea. După război se redeschide începând cu 6 ianuarie 1946 având ca președinte pe Bora Ostoin. În 1 mai 1946 acest club cu toți membrii și inventarul său trece la „СКДУР”.

Fond de carte: 400

Membrii: în jur de 30

Aceste cluburi sau locuri de lectură nu aveau un orar fix.

Activitățile care aveau loc aici constau în:

- ❖ Informarea membrilor referitor la politica internă și externă ;
- ❖ Discuții referitoare la diverse activități ale membrilor acestor cluburi ;
- ❖ Lecturarea cărților, a ziarelor și a revistelor cu scopul de a-și îmbogăți cultura generala ;
- ❖ Activități cultural-distractive.

Astăzi în Variaș funcționează două biblioteci:

- Biblioteca Comunală care se află în incinta Căminului Cultural Variaș și deține un fond de carte de 11500 volume, având ca bibliotecar pe Mihaela Dragu.
- Biblioteca Școlară care se află în incinta Școlii cu clasele I-VIII Variaș are ca bibliotecar pe d-na Nada Cirici. Această bibliotecă face parte din noul Centru de Documentare și Informare a comunității (C.D.I.) inaugurat în 17.12.2007. Deosebirea dintre o bibliotecă obișnuită și C.D.I. constă în faptul că acesta din urmă este un spațiu delimitat, prin spații bine determinate cu funcții și obiective, de amintit : spațiul de primire, spațiul de depozitare, spațiul lecturii de plăcere, spațiul de depozitare, spațiul de multiplicare, spațiul periodicelor, sala de lectură care oferă condiții necesare desfășurării activităților didactice, pe clase sau grupe de elevi.

De asemenea C.D.I.-ul pune la dispoziția elevilor, a profesorilor dar și a membrilor întregii comunități informațiile necesare desfășurării activității școlare sau pentru lărgirea orizontului cultural al fiecăruia. Furnizează documentele necesare informării școlare și profesionale a elevilor în vederea integrării lor socio-profesionale având în dotare resurse documentare multimedia, rețea internet și un stoc de 11300 volume. C.D.I.-ul nu este doar locul în care sunt păstrate documentele, el este în același timp și locul de inițiere în căutarea de informații și a altor tehnici de documentare precum : utilizarea dicționarilor, enciclopediilor, a fișierelor de informație, luarea de notițe, realizarea fișelor de lectură, conceperea de fișe tematice, portofolii și altele.

Bibliografie :

Aron Rosić, Iz sela u selo-Varjaš, Kriterion, Timișoara, 1986.

Membrii clubului de cititori „Srpska kasina” în anul 1928

Membrii celui de al III-lea club al cititorilor din Variaș în anul 1928